

YLEISARVIO

Laitilan kaupunki kiittää Varsinais-Suomen liittoa maakuntastrategian valmistelusta ja mahdollisuudesta lausua sen luonnoksesta. Strategialuonnos on kokonaisuudessaan hyvin jäsenneily, laaja-alainen ja arvopohjaltaan vahva. Siinä tunnistetaan Varsinais-Suomen erityispiirteet, kuten merellisyys, kulttuuriperintö, korkeatasoinen koulutus ja monipuolinen elinkeinorakenne. Erityisen onnistuneina Laitila pitää strategian läpileikkaavia teemoja,

- kestäväää taloutta ja kilpailukykyä,
- luontoa ja puhdasta siirtymää,
- kokonaisturvallisuutta sekä
- uudistumiskykyä ja tulevaisuusvalmiutta,

jotka vastaavat hyvin myös Laitilan kaupungin strategisia painotuksia.

Strategia rakentaa maakunnalle uskottavan tulevaisuuskuvan yhteyksien rakentajana, joka kiinnittää Suomen länteen. Laitila pitää tätä visiota sekä alueellisesti että kansallisesti onnistuneena.

Samalla Laitila korostaa, että maailman nopeiden muutosten ja geopolitiittisen epävarmuuden aikana maakunnan strategian tulee korostaa entistä vahvemmin ketteryttä ja kykyä sopeutua muutoksiin. Tämä mukautumiskyky on tulevien vuosien kriittinen kilpailutekijä.

Maakuntastrategian kolmen kärkitavoitteen,

- Kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi,
- Ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi ja
- Varsinais-Suomi sinua varten,

jaottelu on niin ikään onnistunut. Elinvoiman, vetovoiman ja pitovoiman sanallistaminen onnistunut valinta ja tavoitteiden jaottelu näiden kolmen teeman alle vastaa maakunnan kunnissa tehtävää työtä sekä ratkaistavana olevia haasteita.

Strategialuonnoksessa kuvataan onnistuneesti maakunnan asema kansainvälisenä, elinkeinorakenteeltaan monipuolisena alueena. Laitila ehdottaa kuitenkin, että saaristo- ja kaupunkipolitiikan rinnalle nostetaan näkyvämmiin myös maaseutupolitiikka. Suuri osa maakunnasta ei kuulu kumpaankaan mainittuun kategoriaan, ja elinvoimainen maaseutu on Varsinais-Suomen kokonaiskehityksen kannalta ratkaiseva.

HUOMIOITA OSIOITTAIN

4. Kärkitavoitteet ja maakuntaohjelma

4.1 Kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi

Strategia tunnistaa oikein kestävä kasvun ja investointien merkityksen. Laitila ehdottaa kuitenkin vahvempaa painotusta sosiaalisesti kestävään elinvoimaan.

Maakunnan sisäisen eriytymisen ehkäisy, syrjäseutujen autioitumisen hillintä sekä jokaisen asukkaan mahdollisuus osallisuuteen ja tulevaisuudenuskoon ovat osa kestävä elinvoiman kokonaisuutta.

Sosiaalinen kestävyys tarkoittaa, että jokaisessa kylässä ja kaupunginosassa on mahdollisuus elää hyvää elämää ja kokea kuuluvansa yhteiseen tulevaisuuteen.

4.1.1 Kasvuhakuinen yritystoiminta

Laitila kannattaa TKI-tavoitetta miljarditasosta ja pitää erinomaisena maakunnallisen startup-ohjelman ja kansainvälistymisohjelman rakentamista. Pk-yritysten roolin vahvistaminen on erityisen tärkeää.

4.1.2 Edistykselliset murrosteknologiat

Vaikka murrosteknologian käsite on rajattu ja sillä pyritään kuvaamaan yhteiskuntaa, taloutta ja toimintatapoja muuttavia sekä vallitsevia ratkaisuja ja ajattelua mullistavia muutosvoimia, olisi silti lohdullista ja enemmän toivoa tuovaa, mikäli maakunnan vahvuusalueeksi tunnistettaisiin datateknologian lisäksi muitakin rauhanomaisia teknologiamurroksia.

Kaksikäyttöteknologiat ja puolustusteollisuus laajemmin ajateltuna ovat strategiakaudella varmasti nousevia ja taloudellisesti erittäin merkittäviä kokonaisuuksia. Muutos maailmassa tarvitsee kuitenkin katsetta huomattavasti pidemmälle, yli toivottavasti väliaikaiseksi jäävän, maailman militarisoitumisen.

Varsinais-Suomen kiistattomat vahvuudet lääke-, bio- ja kuvantamisinnovaatioissa sekä ympäristöteknologioissa erityisesti merenkulkuun liittyen voisivat olla erinomaisia maailmaa mullistamaan pyrkiviä murrosteknologioita ja niitä kuvataankin onnistuneesti jäljempänä strategiassa. Esimerkiksi naisten terveyteen ja ehkäisyyn liittyvä edistysaskeleet muuttavat maailmaa naisille turvallisemmaksi ja terveellisemmäksi vähintään murrosteknologioiden määritelmän vaatimalla tavalla.

Laitila ehdottaakin, että teknologiamurroksen painoituksissa puolustusteollisuuden ja kaksikäyttöteknologioiden rinnalle nostetaan myös rauhanomaiset ja ihmislähtöiset innovaatiot, kuten bio- ja lääketieteelliset ratkaisut, ympäristö- ja meriteknologia sekä naisten terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät teknologiat.

4.1.3 Kestävä ruoka- ja resurssitalous

Laitila pitää erittäin myönteisenä, että ruuantuotanto ja kiertotalous ovat strategiassa keskiössä. Varsinais-Suomen asema Suomen tärkeimpänä maatalousalueena tunnistetaan hyvin.

4.2 Ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi

4.2.1 Yrittäjä- ja osaajamyönteisyys

Laitila pitää ansiokkaana kaksikielisyyden ja monikielisyyden korostamista sekä kansainvälisen työvoiman rekrytoinnin sujuvoittamiseen tähtääviä tavoitteita.

Näiden hyvien tavoitteiden lisäksi maahanmuuttajataustaisten oppijoiden koulutus- ja urapolku peruskoulusta korkea-asteelle tulee kirjata tavoitteeksi, jotta koko yhteiskunnan potentiaali saadaan käyttöön ja suuremmalle osalle väestöä avattua koulutuksen tuomia mahdollisuuksia sekä tulevaisuuden haaveita.

Hakemalla ratkaisuja maahanmuuttajien tai maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden osuuden nostoon lukiokoulutuksessa voitaisiin tehokkaasti parantaa samojen väestöryhmien työmarkkina-asemaa ja katkaista ylisukupolvista matalan koulutusasteen periytyvyyttä.

4.2.2 Toimivat ja kilpailukykyiset liikenneyhteydet

Laitila kiittää siitä, että valtatie 8 Laitilan kohdan parantaminen on nostettu liikennejärjestelmäsuunnitelmassa yhdeksi suureksi kärkihankkeeksi.

Strategiassa olisi perusteltua yhdistää lähijunaliikenteen kehittäminen ja haja-asutusalueiden liikkumisen ratkaisut tähän liikenneyhteyksiä käsittelevään kokonaisuuteen, vaikka niitä toisaalla strategiassa käsitelläänkin.

Lisäksi Laitila ehdottaa lisättäväksi tavoitteen, jossa liikkumisen matkaketjujen suunnittelussa huomioidaan kylät ja muut harvaan asutut alueet, esimerkiksi yhdistämällä koulukuljetuksia, sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuksia ja kutsupohjaisia liikennepalveluja osaksi toimivaa julkista liikennejärjestelmää.

4.2.3 Erottuva elämys- ja kulttuuritoiminta

Strategialuonnoksessa kuvataan, kuinka maakunnan vetovoima perustuu onnistuneesti saariston, kaupunkikulttuurin ja historian yhdistelmään.

Laitila ehdottaa, että tähän yhteyteen lisätään maaseutu omana vahvuusalueenaan, sillä merkittävä osa Varsinais-Suomen identiteetistä ja kulttuurista rakentuu elinvoimaisen maaseudun varaan.

Osiossa nostetaan kiitettävästi esiin kylä- ja maaseutumatkailu sekä niihin kiinteästi liittyvä pyörämatkailun kehittäminen.

4.3 Varsinais-Suomi sinua varten

4.3.1 Osaava kansalaisuus

Laitila ehdottaa, että strategiassa korostetaan myös maahanmuuttajien ja vieraskielisten mahdollisuuksia lukioon ja jatko-opintoihin, sekä että ammatillisen koulutuksen saavutettavuus turvataan koko maakunnassa.

Huolehditaan, että maakuntaan ei synny ammatillisen koulutuksen tyhjiöitä. Ammattikoulua on voitava käydä kotiseudultaan käsin ilman, että nuori joutuu muuttamaan toiselle paikkakunnalle tai kulkemaan kohtuuttoman pitkiä matkoja oppilaitokseen.

Ammatillisella koulutuksella on lisäksi merkittävä vaikutus paikalliselle elinkeinoelämälle ja elinvoimalle. Oppilaitosten toimipisteiden läheisyys on edellytys onnistuneelle oppilaitosten ja yritysten väliselle yhteistyölle.

4.3.2 Hyvinvointi ja hyvä elämä

Varsinais-Suomen alueellisen hyvinvointisuunnitelman nostaminen maakunnan hyvinvointityön perustaksi on erinomainen ratkaisu.

Laitila kiittää luottamuksen nostamisesta selkeästi esiin. Luottamuksen ja yhteisöllisyyden merkitys korostuu epävarmassa maailmantilanteessa. Ne vaikuttavat kaikkeen yhteiskunnalliseen toimintaan, yleiseen järjestykseen, turvallisuuteen ja hyvinvointiin.

4.3.3 Monimuotoinen luonto ja yhteinen kulttuuriympäristö

Laitila ehdottaa lisättäväksi, että maaseutumaiseman säilyttäminen edellyttää elinvoimaista maataloutta.

Maaseutumaisemasta huolehtiminen tarkoittaa myös sitä, että maaseutuelinkeinon täytyy antaa kehittyä myös kulttuurihistoriallisesti merkittävillä maisema-alueilla. Paras tapa suojella maatalousmaisemaa, on pitää maatalouselinkeino elinvoimaisena ja mahdollistaa siihen liittyvät kehitys- ja rakennushankkeet. Kehittyvä maatalous ja sen investoinnit luovat uudistuvaa ja kerroksellista maatalousmaisemaa ja ovat osa vuosisatojen ketjua, jossa tuotantotavat sekä niiden vaatimat koneet, rakennukset ja muu rakennettu ympäristö ovat kehittyneet elinkeinon mukana.

Lisäksi kannustamme rakennusperinnöstä ja kulttuuriympäristöstä kerättävän tiedon lisäksi keräämään myös muistoja, kertomuksia ja paikallisia tarinoita, joista paikallisidentiteetti muodostuu.

5. Älykkään erikoistumisen strategia

Talouden kestävyys siirtymässä Laitila ehdottaa, että sosiaalinen kestävyys tunnustetaan omana ulottuvuutenaan. Alueellinen tasapaino, syrjäseutujen ja maaseudun elinvoima sekä kaupunkien sisäinen eheys ovat olennaisia osia kestävästä taloudesta.

YHTEENVETO

Laitilan kaupunki pitää Varsinais-Suomen maakuntastrategiaa 2040+ kunnianhimoisena ja kokonaisvaltaisena asiakirjana, joka tukee kestävästä kasvua ja hyvinvointia koko maakunnassa.

Laitila ehdottaa, että strategian jatkovalmistelussa:

1. vahvistetaan sosiaalisen kestävyuden näkökulmaa,
2. laajennetaan maaseutupolitiikan roolia saaristo- ja kaupunkipolitiikan rinnalle,
3. yhdistetään lähijunaliikenteen ja haja-asutusalueiden liikkumisen kehittäminen osaksi liikenneyhteyksiä käsittelevää kokonaisuutta,
4. tunnistetaan rauhanomaiset ja ihmislähtöiset teknologiamurrokset,
5. turvataan ammatillisen koulutuksen alueellinen saavutettavuus,
6. huolehditaan maaseutumaisemasta mahdollistamalla elinkeinoa kehittävät rakennushankkeet ja
7. vahvistetaan kulttuurisen tarinallistamisen ja paikallisidentiteetin merkitystä maakunnan vetovoimatekijänä.